

KOPPAR RÖRET

Nr 5 information & nyheter från scandinavian copper development association 2001

Besök på ISH-Mässan Frankfurt 27-28/3 2001

ISH-Frankfurt är utan tvekan världens största VVS-mässa. Det är här man ser de nya trenderna inom branschen, som når oss i Sverige efter ca 1-2 år.

Årets mässa besöktes av över 200.000 personer från 100 olika länder. 2.285 utställare från 42 nationer presenterade de senaste trenderna och innovationerna inom den internationella VVS branschen.

Solenergisystem i var och varannan monter. Kommer detta att vara morgondagens energisystem?

Det som också drog mycket besökare var det speciella "Smart-House" en speciell visning av ventilation och designade badrum med all tänkbar lyx. Vi satsar mer och mer pengar på våra badrum. Detta innebär ju att vi kommer att få mera arbeten i form av installationer och ombyggnader.

När det gäller kopparrör och rördelar så var det puchfitting och pressfittings som visades. Vi hade ju information om detta i vårt senaste nummer av

Kopparröret. Återigen kan vi konstatera att koppar och dess användning alltid är lika aktuell. I DKI:s monter (Deutsche Kupferinstitut) presenterades olika publikationer om koppar från ett stort antal europeiska länder. Även material från SCDA (Scandinavian Copper Development Association, vilket är den skandinaviska grenen av internationell kopparinformation) presenterades på både svenska, finska och norska.

Här kunde en skandinavisk mässbesökare läsa om koppar och kopparrör på sitt eget modersmål, vilket borde ha skänkt en viss hemkänsla i det myckna utbudet av broschyrer och annan information på flera utländska språk. Sammanfattningsvis gav det en klar bild av hur man i olika länder på ett attraktivt och sakligt sätt informerade om koppar och kopparrör.

Sunderby sjukhus

Vid byggandet av Sunderby sjukhus i Norrbotten byggdes miljötänkandet in från början. För att få en god inomhusmiljö har man med omsorg valt miljöanpassade material, optimerat ventilationen och elsanerat byggnaden.

Elsaneringen kostade inte mer än ca 3% mer än en vanlig elinstallation.

Byggnaden är mycket yteffektiv. Med ca 80 000 m² ersätter man två äldre sjukhus med totalt ca 170 000 m² trots att kapaciteten är densamma. Att alla involverade hade miljökunskap samt att en bra kontrollorganisation användes under bygget gjorde att ökad miljöhänsyn endast gav marginella mer-kostnader.

(Bertil Frankkila, Norrbottens Läns landstidning)

Vinn en digital kamera

Kopparrör har använts i svenska VVS-installationer i över 100 år. Materialet är med andra ord mer beprövat och undersökt än något annat, erfarenheter som ger en unik trygghet.

Hur gammalt kan ett kopparrör bli?

Vilken har demonterat det äldsta kopparröret?

Vi vill att ni som arbetar med kopparrör skall få vara med i en tävling där vi söker efter det äldsta kopparröret i Sverige.

Gör så här:

Kapa ca 50 cm av det demonterade kopparröret, skicka med en dokumentation om var det använts till, var det suttit och årtalet när det monterades. Glöm inte att skriva under med namn, adress och telefonnummer.

Skicka tävlingsbidraget till:

SCDA, 721 88 Västerås. Märk med "Kopparrörstävling".

Fakta: Sunderby sjukhus innehåller 6 mil kopparrör! Alla värmestammar mellan 12 och 28 mm är i koppar. Ledningar för kyla och vatten, upp till en dimension av 54 mm, är i koppar. Alla medicinska gaser innesluts i kopparrör.

kopparrörstävling • kopparrörstävling • kopparrörstävling

Koppar kan brukas utan att förbrukas

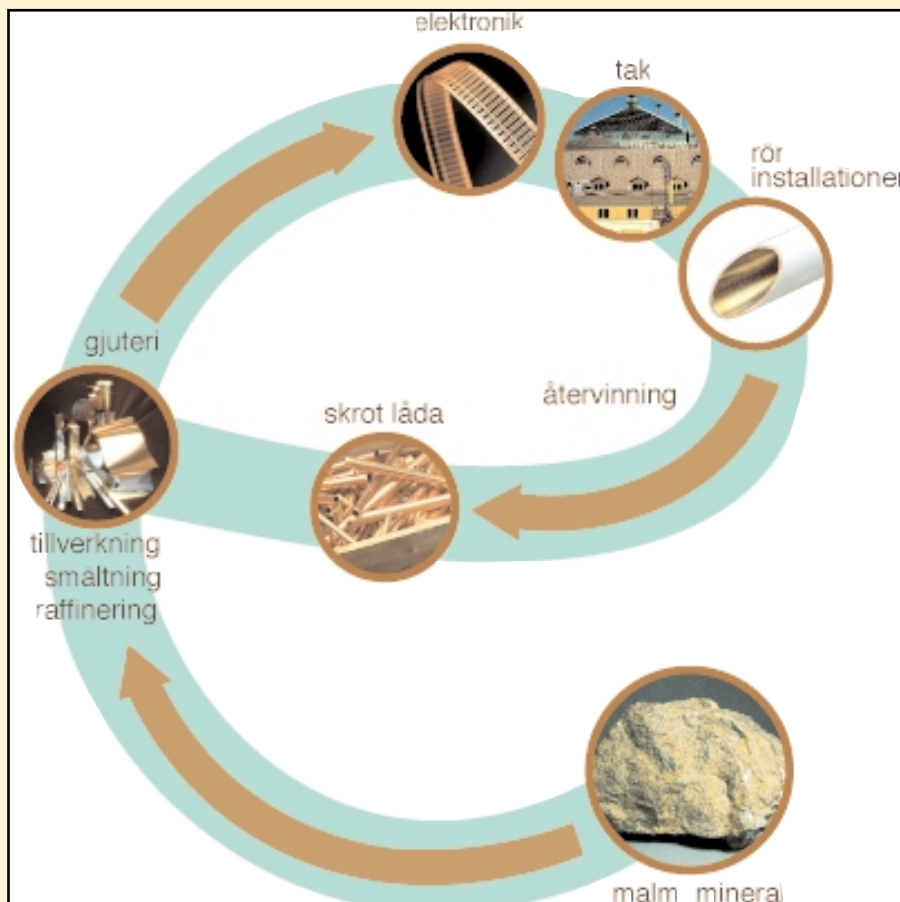
Koppars metallvärde och välkänt bestående goda egenskaper har gjort att återvinning alltid varit en självklarhet. Redan från antiken kan nämnas, att när kolossen på Rhodos störtade samman och inte kunde återuppbyggas, tog man tillvara statyns ytterbeklädnad av brons, smälte om den och återanvände materialet för andra ändamål.

Dagens samhälle alstrar ett något mer komplicerat skrotavfall som kräver speciella behandlingsmetoder för att kunna tas till vara. Metallvärdet och möjligheterna att raffinera till ursprunglig kvalitetsnivå gör dock att koppar som konstruktionsmaterial intar en ledande ställning vad avser möjligheterna till återvinning.

spara energi – använd koppar

Tillgången på miljövänlig energi och energipriset är en ständig diskussionsfråga. Oavsett vad man

prioriterar är det dock en självklarhet att man i möjligaste mån skall välja och utveckla energisnåla tillverkningsalternativ. Jämfört med andra rörmaterial är koppar härvid ett utmärkt val och tillverkning via återvinning av skrot en självklarhet. Den genomsnittliga energiförbrukningen vid framställning av 1 ton koppar ur malm är nämligen 30 MWh medan det för att framställa motsvarande mängd ur skrot kan energiåtgången vara så liten som 3 MWh. Förhållandet utgör inte bara ett skäl till energibesparing utan samtidigt en enorm drivkraft för att tillvara och återvinna koppar. Även användningen av produkter gjorda av koppar innebär i sig en energibesparing, dels genom dess oöverträffade förmåga att leda värme och elektricitet och dels genom produkternas långa livslängd utan krav på energikrävande underhåll.

Koppar kan brukas utan att förbrukas

koppar värnar om miljön

Äntligen har samhället insett att slit- och slängmentaliteten inte håller i längden. Tätorterna översvämmas av sopberg, som på olika sätt förstör miljön. Idag blir det mer och mer så att det bara är de billiga materialen som är svåra att återvinna, som blir värdelöst skrot och därmed hamnar på soptippen. Skulle av misstag en bit koppar hamna på soptippen, tas den av ekonomisk skäl genast omhand f v b till en miljövänlig återvinningprocess. Koppar är alltså i högsta grad ett miljövänligt alternativ.

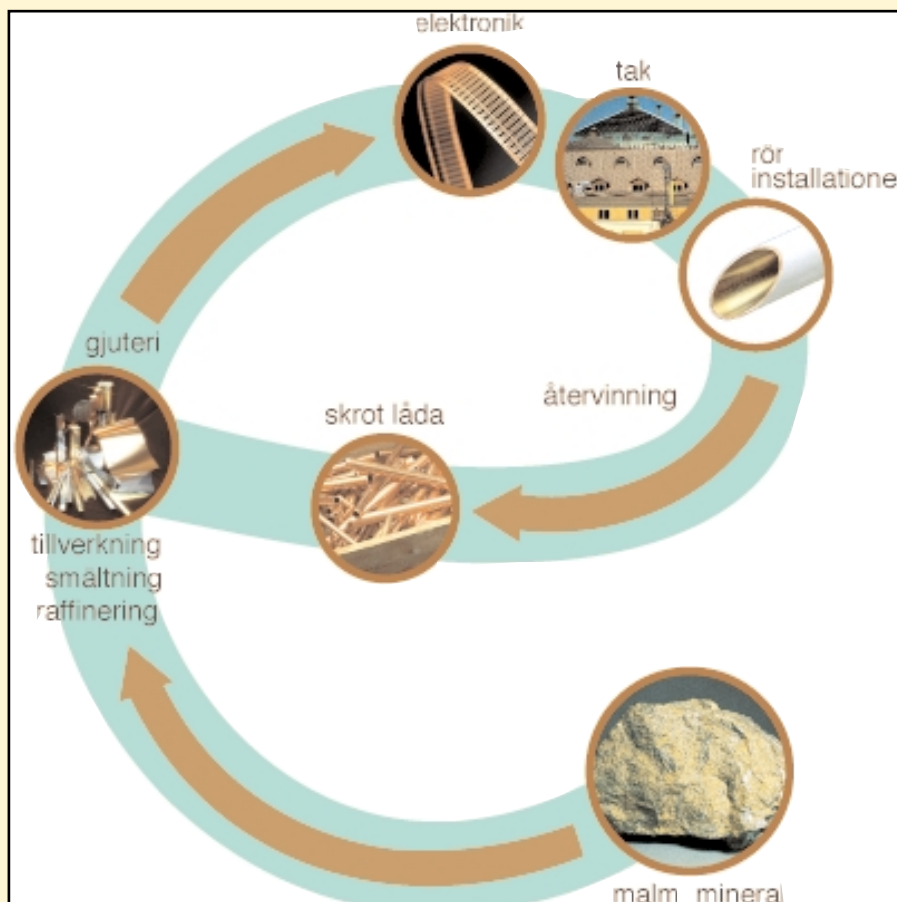
koppar kan brukas utan att förbrukas

Nämn något annat material som återanvänds till 80% efter 4.500 års brytning!

Vem vet, spåren av egyptiernas gamla vattenledningsrör av koppar kanske finns i ledningarna där du bor.

Intresset att ta till vara koppar stärks av dess tidlösa värde. Återvunnet material motsvarar ungefär halva nymetallpriset. Koppar är dessutom den mest energieffektiva metallen. Återvinningen innebär med andra ord en stor energivinst. Det återvunna materialet idag motsvarar hela produktionen för 30-40 år sedan.

Koppar är en ren metall. Koppar ingår i miljön på ett självklart och naturligt sätt. Koppar är inte bara tidlöst, vackert och lättarbetat. Det är nyttigt också, en förutsättning för vår egen hälsa.

PROFESSIONELL INSTALLATION GER RÄTT TEMPERATUR

Under den senaste tiden har media haft många artiklar och inslag angående varmvatten i hyreshus, sjukhus mm. Man har där diskuterat vikten av att ha rätt temperatur på varmvattnet i en anläggning. Vid kontroll hos olika hyresgäster har man funnit att det har varit för låga temperaturer vid tappställena. Detta kan få förödande konsekvenser om man inte har kontroll på sin anläggning.

Nyligen tog ett bostadsföretag på sig ansvaret för ett dödsfall, där en av hyresgästerna avled av legionärsjukan,

på grund av ett förmodat installationsfel i anläggningen.

Vid alla installationer gäller det att göra rätt materialval av ingående komponenter så att ett fullgott resultat uppnås. Därför är det av största vikt att man väljer rör av rätt kvalitet, detta för att anläggning skall klara av så höga temperaturer att bakterier inte kan växa där.

Kopparrör har fördelen av att hämma bakterietillväxten och tål höga temperaturer.

ARKITEKTER, KONSULTER M.FL

SCDA har en ambition att ta fram material som ger information och fakta om koppar och speciellt då kopparrör.

Kopparskolan, som vände sig till VVS utbildningar, mottogs mycket positivt och vi har fortsatt med att sammanställa informationsmaterial som kan passa till det föreskrivande ledet. Under våren har vi skickat ut "Konsultkittet" innehållande information om kopparrör, tabeller m m. Du som arbetar med materialval, dimensionering mm och ännu inte har erhållit "konsultkittet" tag kontakt med oss så ombesörjer vi att du får det. Information kan man ju aldrig få nog av.

Fax: 021-19 86 95. E-mail: info@koppar.com

VILKA VAR DET SOM VANN FÖRRA TÄVLINGEN?

Tack för ert stora engagemang, det var många som hade skickat in svar till tävlingen.

Rätt svar på frågorna var ett kryss i rutan "Rätt" för samtliga frågor.

Vi har draget fem stycken kuponger av de som var inskickade och vi vill här gratulera följande vinnare:

Anders Gradell, Sundsvall

Mary Hagerling, Västra Frölunda

Daniel Caspersen, Lidköping

Carl-Gunnar Hurtig, Falun

Niklas Markström, Borgholm

Den vackra ljussläckaren i mässing är skickad till de glada vinnarna.

KOPPAR
RÖRET

I samarbete med: International Copper Association International Wrought Copper Council
European Fittings Manufacturers Association

Cu Scandinavian Copper
Development Association

Pia Voutilainen | tel. +46 (0)70 364 7466
www.copperalliance.eu/se | www.faktaomkoppar.se
pia.voutilainen@copperalliance.se